

Wśród morenowych wzgórz, porośniętych bukowym lasem, tuż na granicy kaszubskiego Wejherowa, stoją niewielkie kapliczki, w większości tynkowane na biało, zdobione stiukowymi portalami. Wśród nich znajduje się Wieczernik i kaplica Zdrady Judasza, a także Dom Matki Boskiej, Pretorium czy Pałac Heroda. Razem kaplic jest 26, wszystkie wzniesione w XVII w. (między rokiem 1649 a 1666), w czasach Rzeczypospolitej szlacheckiej. Tylko Bramę Oliwską, prowadzącą do Nowej Jerozolimy, witającą pielgrzymów, przybywających na Wielki Odpust Kalwaryjski, wzniesiono w XVIII w., kiedy to Wejherowo było własnością rodziny Przebendowskich.

Inicjatorem wzniesienia owych kapliczek był Jakub Wejher, malborski wojewoda, notabene założyciel Wejherowa, czyli najpierw osady Wejherowska Wola nad rzeką Białą, która przekształciła się w miasto Wejherowo. Ową rzekę, powyżej której umieszczono kalwaryjskie kaplice, przemianowano z Białej na Cedron.

Jak podaje tradycja, Wejher udał się z pielgrzymką do Jerozolimy i osobiście dokonał pomiarów (odległość mierzył krokami) Drogi Chrystusowej na Golgotę. Następnie, na wzgórzach nad Wejherowską Wolą, oznaczył krzyżami lokalizację kaplic, wysypując pod każdą z nich garść ziemi przywiezionej z Jerozolimy. Przyczynił się też do sprowadzenia zakonu oo. franciszkanów, którym powierzył opiekę nad budowaną kalwarią. Sam ufundował jedenaście kaplic. Pozostałe powstały dzięki członkom jego rodziny, a także licznych przyjaciół.

Podczas XIX-wiecznego remontu niektóre z tych kaplic osłonięto szachulcową obudową, inne wręcz rozebrano i postawiono na nowo, jak np. kaplicę nad Cedronem. Niemniej większość z nich zachowała swój pierwotny barokowy charakter. Dzisiaj, po gruntownym remoncie, stanowią unikatowy przykład jednego z trzech najstarszych (Kalwaria Zebrzydowska, na południe od Krakowa i Kalwaria Pakoska na terenie Kujaw) tego typu założeń sanktuariów Męki Pańskiej w Polsce, przypominających Jerozolimę, gdzie pielgrzymując można było uzyskać takie same odpusty, jak w czasie pielgrzymki do Ziemi Świętej.

Pierwsi pielgrzymi do Kalwarii Wejherowskiej zaczęli przybywać pod koniec XVII w. Pomimo że znaczny procent mieszkańców Pomorza związany był z Kościołem protestanckim, to Wejherowo tworzyło ostoję katolicyzmu, a kalwaria przez niespełna 300 lat cieszyła się niezwykłą popularnością. Do dzisiaj celebrytuje się tam pięć odpustów: Wniebowstąpienia Pańskiego (40 dni po Wielkanocy) – odpust lądowy, bo przybywają na niego pielgrzymi z Kaszub środkowych, Trójcy Przenajświętszej (60 dni po Wielkanocy) – odpust morski, uczestniczą w nim pielgrzymi z Pucka, Władysława, Uzdrawienia Chorych (8 lipca) – odpust ludzi chorych, połączony z poświęceniem samochodów, Wniebowzięcia Najświętszej

Marii Panny (15 sierpnia) - odpust Maryjny i Podwyższenia Krzyża Świętego (14 września) - odpust początku roku szkolnego. Ponadto w każdy piątek wielkiego postu odprawiane są nabożeństwa drogi krzyżowej, a w sobotę przed Niedzielą Palmową odbywa się Misterium Męki Pańskiej, które jest połączeniem uroczystości religijnej z inscenizacją teatralną.

Do niezwykłych widowisk, związanych nie tylko z przeżyciami religijnymi, ale również kulturowymi, zalicza się ukłon feretronów (przenośnych, procesyjnych obrazów). Feretronami, zazwyczaj trzymanymi przez cztery osoby, podczas powitań i pożegnań wykonuje się pokłony - osobliwy salut obrazami. Jest to zwyczaj unikatowy w Polsce.

Szlak kalwaryjski to 4,6 km, a przejście jego w całości zajmuje około 2,5 godz. Turyści najczęściej wybierają skróconą wersję, wędrując od kościoła klasztornego na Golgotę przez czternaście kaplic.

Ojcowie franciszkanie (brama klasztoru przy ul. Reformatów 19) chętnie oprowadzają grupy zorganizowane, a turystom indywidualnym udostępniają klucze do kaplic.

Zobacz:

www.kalwariawejherowska.pl

Tekst i zdjęcia Maria Giedz

[nggallery id=11]